

A close-up photograph of a young girl with dark skin and hair. She has her hands pressed together over her mouth, with her fingers spread, in a gesture of surprise or excitement. Her eyes are wide open and looking slightly to the side. She is wearing a light-colored, textured jacket. The background is a soft, out-of-focus green field.

curriculum.nu

VANDAAG WERKEN AAN HET ONDERWIJS VAN MORGEN

Doelen

**KENNEN &
KUNNEN**

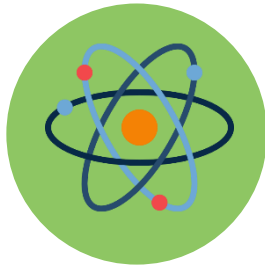
SAMENHANG

**DOORLOPENDE
LEERLIJN**

OVERLADENHEID

EIGEN RUIMTE

BALANS

Leergebieden

Digitale
geletterdheid

Engels /
moderne
vreemde talen

Nederlands

Rekenen &
Wiskunde

Burgerschap

Bewegen &
Sport

Kunst & Cultuur

Mens & Natuur

Mens &
Maatschappij

Ontwikkelteam

125

18

9 ONTWIKKELTEAMS

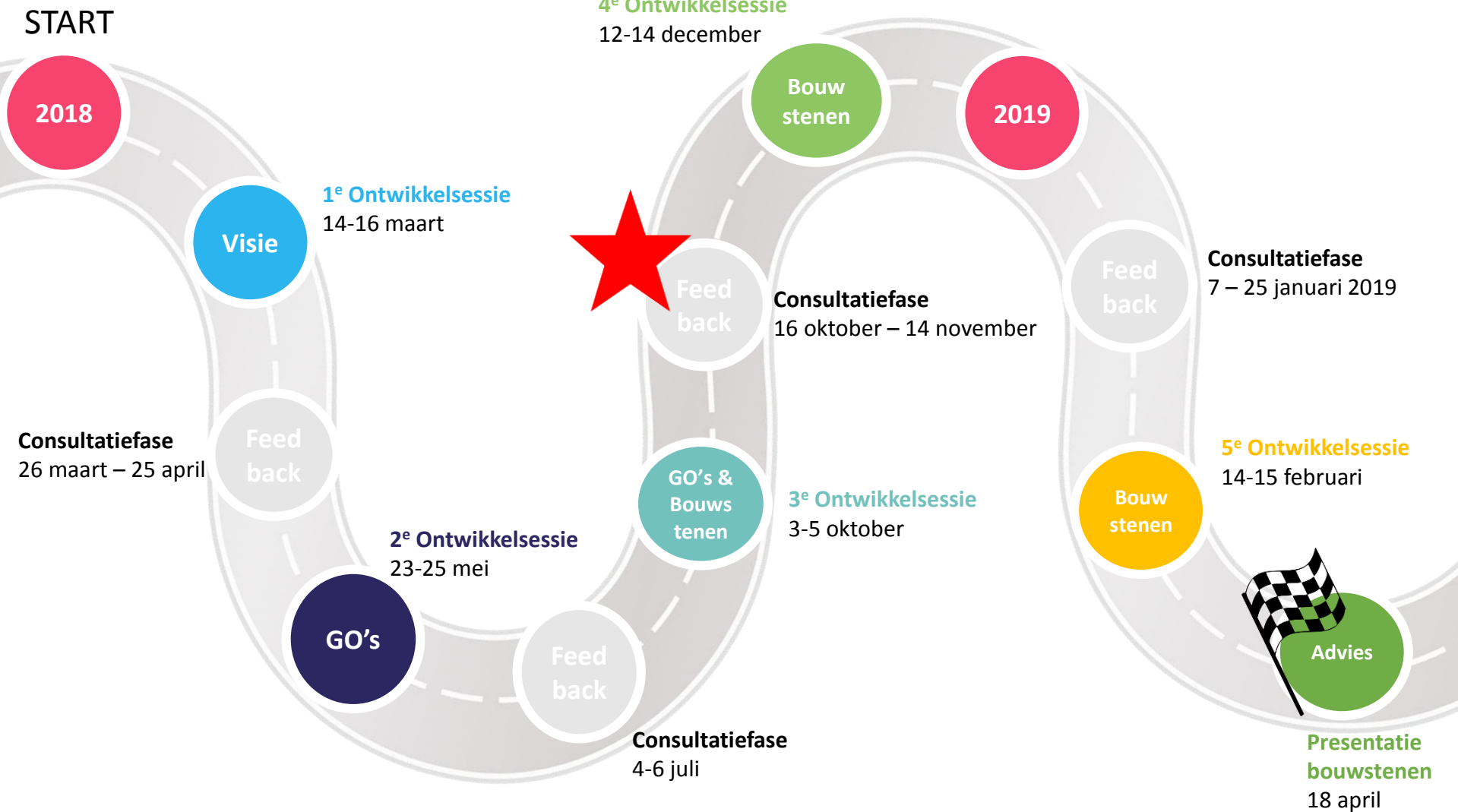

84 ONTWIKKELSCHOLEN

- Geven input en feedback op tussenopbrengsten van de ontwikkelteams vanuit leerlingen, ouders en leraren
- Zijn aan de slag met hun eigen schoolcurriculum en delen die ervaringen

Roadmap

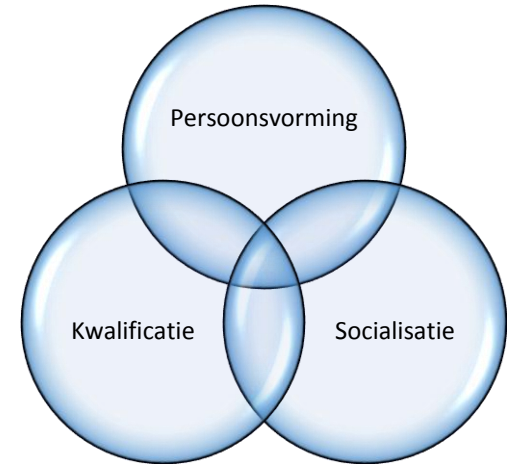

Visie: enkele punten

Relevantie: Gelijke kansen
                              Balans hoofddoelen

Inhouden: Taal en communicatie
                              Taal en cultuur
                              Taal en identiteit

Positie: Engels/ MvT

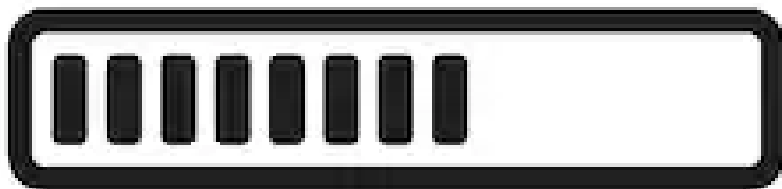

Feedback verwerken

*Zie ook het consultatieverslag
op www.curriculum.nu*

Loading Feedback

Feedback Nederlands 2^e consultatiefase

Algemeen: Veel overlap

Relatie visie/Go onduidelijk

Balans hoofddoelen

Po-perspectief

Plezier en motivatie ontbreekt

Samenhang

Brede vaardigheden

Formulering

Derde ontwikkelsessie: 3-5 oktober

- Grote opdrachten
- Feedback
- Samenhang
- Eenduidigheid

Grote opdrachten

7 grote opdrachten voor het leergebied Nederlands

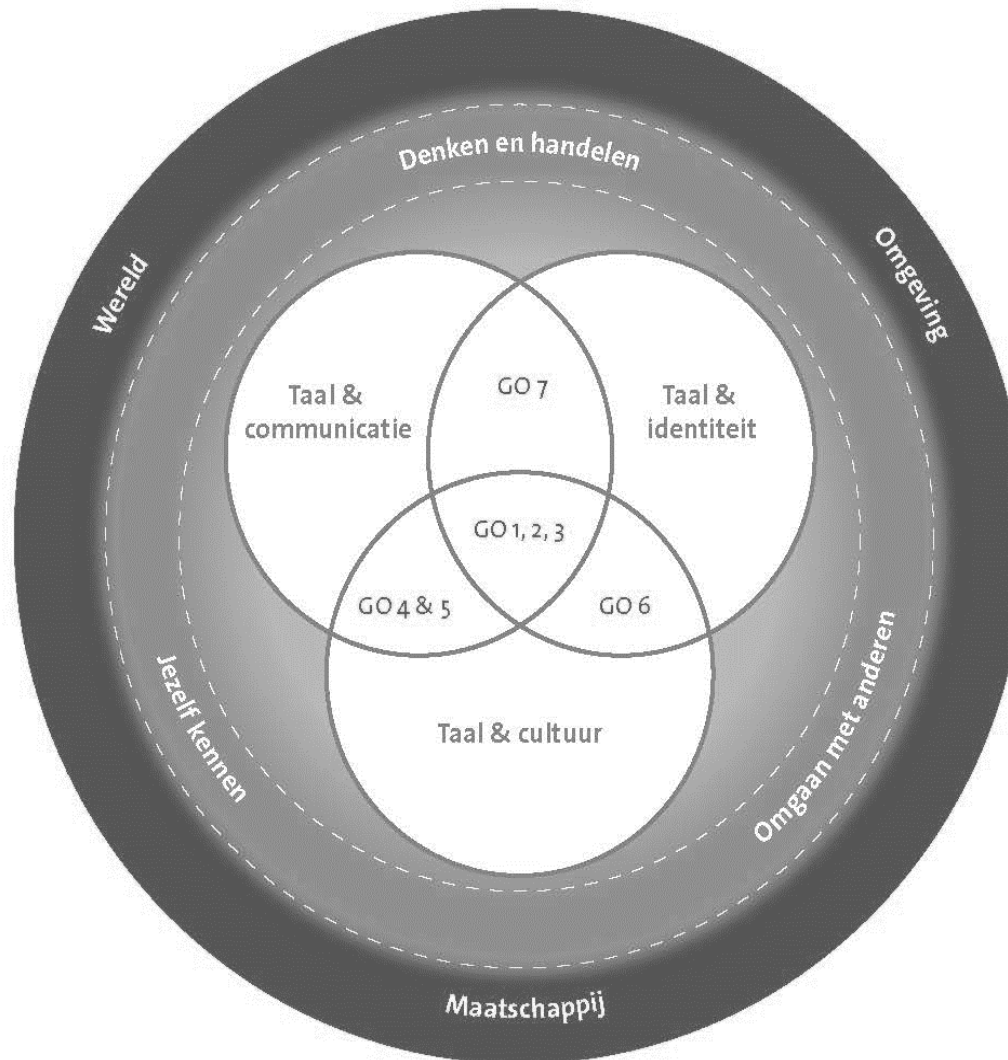
- Essenties
- Relevantie, inhoud, brede vaardigheden

NEDERLANDS	
NLGO1	Een sterke taalbasis draagt bij aan de taal- en denkontwikkeling.
NLGO2	Autonome taalgebruikers werken hun leven lang aan hun taallerend vermogen.
NLGO3	Op school worden talen en taalvariëteiten erkend en benut.
NLGO4	De competente taalgebruiker communiceert doelgericht.
NLGO5	De competente taalgebruiker verwerkt (digitale) informatie kritisch.
NLGO6	Leesbevordering en literaire competentie stimuleren leerlingen om lezers te worden en te blijven.
NLGO7	Experimenteren met taal en taalvormen stimuleert het creatieve proces.

Toelichting/visualisatie

Leergebied Nederlands

GO 1	Een sterke taalbasis	GO 5	Kritisch informatie verwerken
GO 2	Inzicht in het taalleerproces	GO 6	Literaire competentie en leesbevordering
GO 3	Meertaligheid: talen en taalvariëteiten	GO 7	Experimenteren met taal en taalvormen
GO 4	Doelgericht communiceren		

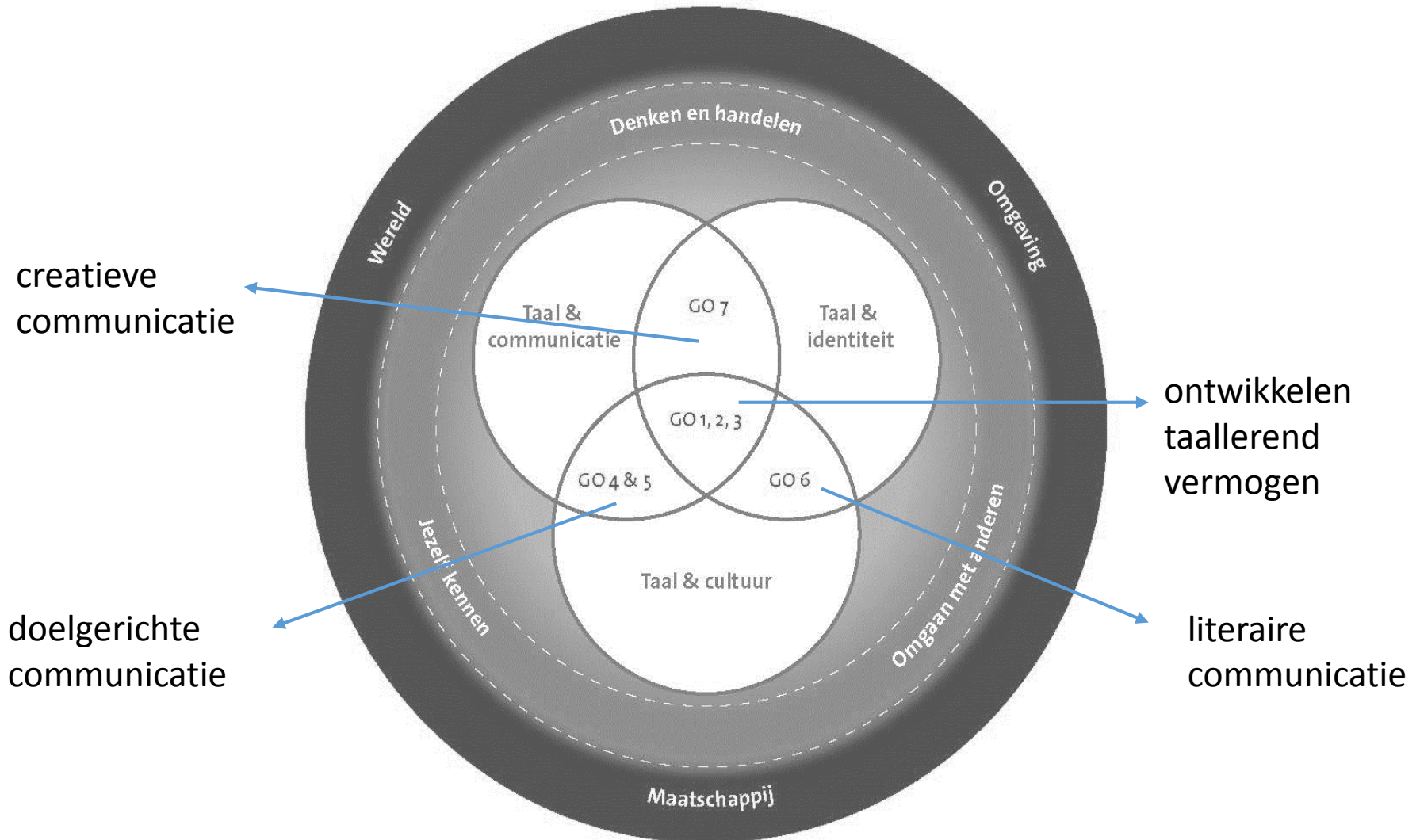

Toelichting/visualisatie

Leergebied Nederlands

GO 1 Een sterke taalbasis
GO 2 Inzicht in het taalleerproces
GO 3 Meertaligheid: talen en taalvariëteiten
GO 4 Doelgericht communiceren

GO 5 Kritisch informatie verwerken
GO 6 Literaire competentie en leesbevordering
GO 7 Experimenteren met taal en taalvormen

Grote opdracht 1

Een sterke taalbasis draagt bij aan de taal- en denkontwikkeling

- De essentie krachtiger
- Na revisie:
  - Rijk taalaanbod
  - Taalproductie en interactie
- Taalkennis op alle linguïstische niveaus

Grote opdracht 1

Een sterke taalbasis draagt bij aan de taal- en denkontwikkeling

Relevantie: Een sterke taalbasis hebben leerlingen nodig om te kunnen functioneren en samen aan kennis te werken in informele en formele contexten, binnen en buiten school, nu en in de toekomst.

Speerpunten inhoud: Een rijk taalaanbod en gelegenheid tot taalproductie in betekenisvolle contexten is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van de taalvaardigheden, zowel receptieve vaardigheden (kijken, luisteren en lezen), productieve vaardigheden (spreken en schrijven) als interactievaardigheden.

Brede vaardigheden: communicatie, samenwerken

Grote opdracht 2

Autonome taalgebruikers werken hun leven lang aan hun taallerend vermogen

- Versie 1.0
- Inzicht in eigen taalleerproces ten dienste van een leven lang taalleren
- Leren bewust worden van aanpakken

Grote opdracht 3

Op school worden talen en taalvariëteiten erkend en benut

- Discussie wel/geen aparte GO?
- Het ontwikkelteam is van mening van wel:
  - Erkenning
  - Benutten
  - Samenhang Engels/MVT

Grote opdracht 4

De competente taalgebruiker communiceert doelgericht

- Twee GO's is verwarrend/overbodig
- Begrippen uitgelegd
- Effecten van verbale en non-verbale middelen
- Het ontwikkelteam heeft de volgende elementen expliciet uitgewerkt:
  - Leren doelgericht communiceren als voornaamste doel
  - Leren taalregisters afstemmen
  - Belang van samenwerken en interactie

Grote opdracht 5

De competente taalgebruiker verwerkt (digitale) informatie kritisch

- Versie 1
- Discussie
- Het ontwikkelteam is van mening van wel:
  - Snel digitaliserende maatschappij
  - Vijf-stappen-model van Brand-Gruwel e.a. (2009) als basis
  - Afstemming Digitale geletterdheid

Grote opdracht 6

Leesbevordering en literaire competentie stimuleren leerlingen om lezers te worden en te blijven

- Feedback van stakeholders:
  - Onderscheid literatuur en verhalen te vaag
  - Begrippen afgebakend of vermeden
- Het ontwikkelteam heeft de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - Leesbevordering als literaire competentie
  - Kennis en vaardigheden duidelijk benoemd

Grote opdracht 6

Leesbevordering en literaire competentie stimuleren leerlingen om lezers te worden en te blijven

Relevantie: vergroten van nabije en andere werelden, nieuwe gedachten, vertraagd leestempo ➤ dieper nadenken, meerdere interpretaties, bijdrage aan het empathisch vermogen, genuanceerder communiceren en handelen, stimuleren leesmotivatie, gunstig effect op taalvaardigheid, woordenschat en onderwijsprestaties

Speerpunten inhoud: Literair competent zijn betekent dat leerlingen literatuur belevend, interpreterend, beoordelend en met narratief begrip lezen en er literair over kunnen communiceren.

Brede vaardigheden: Kritisch denken en (praktisch) handelen, creatief denken en (praktisch) handelen, sociale en culturele vaardigheden

Grote opdracht 7

Experimenteren met taal en taalvormen stimuleert het creatieve proces

- Discussie
- Het ontwikkelteam heeft de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - Focus uitgebreid: verhalen ➤ alle uitingsvormen van taal
  - Creativiteit, met aandacht voor het proces en de taalproductie

Grote opdracht 7

Experimenteren met taal en taalvormen stimuleert het creatieve proces

Relevantie: Creatief denken en handelen zijn vaardigheden waar nu en in de toekomst een groot beroep op wordt gedaan door de samenleving. Creatief omgaan met taal draagt bij aan expressie, creatieve denkontwikkeling, zelfkennis en identiteitsvorming, plezier in taal, motivatie voor en door taal en het begrijpen van literatuur.

Speerpunten inhoud: Creatieve vormen van communicatie omvatten alle betekenisdragende vormen van taal, zoals luisteren, spreken, lezen en schrijven, mogelijk gecombineerd met beeld en gebaren. De nadruk bij het experimenteren met taal ligt op het creatieve proces, waarbij leerlingen niet gebonden zijn aan vaste tekstvormen.

Brede vaardigheden: Creatief denken en (praktisch) handelen, oriëntatie op jezelf, je studie en loopbaan

Aan de slag

- We gaan in vier groepen uiteen.
- Elke groep buigt zich over één GO.

GO 1: Een sterke taalbasis draagt bij aan de taal- en denkontwikkeling.

GO 6: Leesbevordering en literaire competentie stimuleren leerlingen om lezers te worden en te blijven.

GO 7: Experimenteren met taal en taalvormen stimuleert het creatieve proces.

- Wanneer er tijd over is, kan er met een tweede GO aan de slag gegaan worden.
- Er wordt in elke groep gewerkt met consultatievragen.

Consultatievragen

Feedback op GO 1, 6 en 7:

- Wat moet anders geformuleerd?
- Wat is prachtig en moet blijven?
- Wat moet erbij?

Consultatievragen

Input voor bouwstenen van kennis en vaardigheden:

GO 1: We spreken van een rijk aanbod. Wat zou dat rijke aanbod in onderbouw po, bovenbouw po, onderbouw vo en bovenbouw vo inhouden? Welke teksten, boeken? Welke activiteiten? Welke vaardigheden?

GO 6: We spreken van 1. leesbevordering, en we spreken van het ontwikkelen van literaire competentie dus literatuur 2. belevend, 3. interpreterend, 4. beoordelend en 5. met narratief begrip lezen en over hun literaire leeservaringen kunnen communiceren. Welke kennis en vaardigheden moeten leerlingen dus hebben voor 1, 2, 3, 4 en 5? Kortom, wat moeten leerlingen kennen, kunnen, doen in po onderbouw, po bovenbouw, vo onderbouw en vo bovenbouw op deze vijf elementen?

Consultatievragen

Input voor bouwstenen van kennis en vaardigheden:

GO 7: We spreken van creatief omgaan met taal om expressie te geven aan eigen ervaringen, gedachten en intenties. Om verhalen te vertellen. Leerlingen experimenteren met taal en taalvormen in zowel zakelijke als meer artistieke teksten, zoals liedjes, rijm spellen, taalgrappen, digitale vertellingen en cabaretteksten. Welke kennis en vaardigheden moeten leerlingen dus hebben? Wat moeten ze kennen, kunnen, doen in po onderbouw, po bovenbouw, vo onderbouw en vo bovenbouw?

Feedback inbrengen

Belangrijke data

Dinsdag 16 okt – woensdag 14 nov 2018   **3e consultatieperiode**

Maandag 7 jan – vrijdag 25 jan 2019   **4e consultatieperiode**

Hoe verzendt u uw inbreng?

- Rechtstreekse beantwoording van vragen op de website www.curriculum.nu
- Voor bijeenkomsten is er een formulier dat u invult en verzendt naar consultatie@curriculum.nu
- NB: inbreng wordt openbaar

Wat gebeurt er met de inbreng?

- Verzamelen van inbreng en bespreken in het ontwikkelteam
- Besluiten over inbreng door ontwikkelteam
- Openbaar maken van afwegingen en tussenproduct op www.curriculum.nu één week na de ontwikkelsessie

curriculum.nu

VANDAAG WERKEN AAN HET ONDERWIJS VAN MORGEN